

20. NEDĚLE PO SV. TROJICI, 5.10.2008

Mt 12,33–37:

Zasad'te dobrý strom, i jeho ovoce bude dobré. Zasad'te špatný strom, i jeho ovoce bude špatné. Strom se pozná po ovoci. Plemeno zmijí: Jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? Čím srdce přetéká, to ústa mluví. Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré; zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé. Pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu. Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen.

Člověk má na rozdíl od ostatních tvorů jedinečný dar řeči. Řeč, slova jsou nástrojem komunikace mezi lidmi navzájem i mezi lidmi a jejich Stvořitelem. Slovo dokáže veliké věci. Apoštol Jakub přirovnává lidský jazyk k ohni, který začíná nepatrnou jiskrou, ale když se rozhoří, dokáže zničit les. Naopak Kristovo slovo je přímo zdrojem života. Kdo je slyší a plní, je jako moudrý stavitel, který postavil svůj dům na skále, takže obstojí i v té největší katastrofě. Lidské slovo má velikou moc – dovede vyjádřit stav nitra, popsat věci kolem sebe. Slovem je možno utěšovat a povzbuzovat, ale i zraňovat a deformovat. Formovat k dobrému nebo zlému. Člověk může navenek vypadat přitažlivě nebo odpudivě, ale když otevře ústa, může se dojem úplně změnit. Řeč je výrazem lidského nitra. **„Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré, zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé.“**

Ježíš přirovnává lidi k dobrému a špatnému stromu. Když mluví o ovoci, pak tím myslí ovoce rtů, tedy způsob, jak člověk mluví. Kdo má v srdci dobrý poklad, ten mluví dobře – a to působí také dobře na jeho okolí. Kdo však má v srdci poklad zlý, ten mluví zle – a to zlo také působí na jeho okolí. Slova vycházející z lidských úst jsou jako rozsévaná semena, z nichž vyroste buď něco užitečného, pozitivního, nebo naopak něco zlého, ničivého. Tímto obrazem Ježíš jistě nechce říct, že člověk se už rodí jako dobrý nebo špatný strom. Člověk se jím teprve stává. To, jaký je člověk, jaké je jeho srdce, záleží jistě na více faktorech. Dědičnost, výchova, prostředí jsou faktory, které nejvíc ovlivňují, jestli se člověk stane dobrým nebo špatným. A tu hrají slova, řeč největší význam. Řeč, kterou člověk slyší ve svém okolí, řeč rodiny, především matky a otce, řeč učitelů, spolužáků, ale dnes čím dál víc řeč médií – televize, rozhlasu, internetu, slova nesená hudbou, řeč novin a časopisů.

Víme všichni dobře, že současná doba je charakterizována záplavou slov nejrůznější kvality. Cílem většiny slov není vychovávat, vnášet do duše dobro, aby z ní pak dobro mohlo vycházet. Cílem většiny slov je získat člověka pro sebe – pro svou filozofii, svůj program, svoji hudbu, své výrobky, svou politiku, svoji osobu. Tímto účelovým zaměřením je určována i kvalita slov – kvalita jazyková i obsahová. Většina slov dnes působí buď neutrálně nebo negativně. Nechává duši prázdnou nebo do ní naopak zasévá špatná semena. Naše země se teprve před nedávnem vymanila z komunistické totality, kde působila cenzura a svobodně mluvit mohli jen ti, kdo vyhovovali vládnoucí ideologii. Tehdy bylo snadné se vyznat v tom, co je dobré a co zlé. Lidé si zvykli pouštět slova oficiální propagandy jedním uchem dovnitř a druhým ven; nebo při nich vůbec vypínali. Dobrá slova se snadno rozpoznala. V dnešní době je to ale vše složitější. Exploze slov ve svobodné společnosti je nebezpečná v tom, že není snadné rozpoznat dobré a zlé. To zlé je zabaleno do příjemného obalu.

„Řeči klevetníkovy jsou jak pamlsky, sestoupí až do nejhlubších útrob (Př.18,8).“ Většina lidí o významu slov nepřemýšlí a prostě je konzumuje. My věřící bychom však měli hodně přemýšlet a vybírat si. Děláme to? Děláme to jako součást své duševní hygieny? Děláme to na ochranu svých dětí? Když ze slova Božího víme o obrovské moci slova, mělo by to být jednou z našich prvních starostí. Nazval bych to autocenzurou. Když vím, že je něco nekvalitní a špatné, tak to prostě ani nebudu sledovat. A budu před tím varovat i druhé, zvláště své děti a vnuky. Zlé slovo může totiž mít i démonickou sílu, která člověka ovládne.

Dnes bych chtěl především upozornit na nebezpečí bulvárního slova. Podle encyklopedie bulvární tisk je „laciný, převážně pouličně distribuovaný tisk, většinou vydávaný ve vysokém nákladu,

kladoucí důraz na senzace a výraznou grafickou úpravu.“ A nejde jen o slova předávaná bulvárními novinami, ale i televizí a dalšími mediálními prostředky. Mluvím o tom také proto, že vím, kolik lidí se tímto druhem informací nechává živit a že mezi nimi je také mnoho evangelíků. Nechtěl bych, abych byl vnímán jako cenzor, před nímž je doma třeba vypínat TV Nova a schovávat Blesk. Každý máte svoji svobodu v tom, co čtete a sledujete. Je ale mou povinností jako duchovního pastýře upozornit na to, že tento typ informací ničí lidské duše a mění charakter člověka. Co dobrého má člověk z toho, když se dozví, s kým která herečka spí, jaké je soukromí politiků, kteří známi lidé se věnují spiritismu nebo jiným pohanským duchovním směrům? To, co je laciné, nebývá kvalitní. Co nabízí jednoduchá řešení, nebývá pravdivé, protože jednoduchá řešení jsou provizorní. Co se tváří, že odhaluje skryvanou pravdu, předkládá polopravdy, a ty jsou horší než lži. Také typ senzací pasoucích se na neštěstích a tragédiích druhých probouzí v člověku cosi nelidského, živočišného; a hrůzu takového zpravodajství si člověk uvědomí teprve tehdy, až se on nebo někdo blízký stane sám terčem bulváru. „**Stříbrná glazura na hliněném střepe jsou planoucí rty a zlé srdce (Př. 26,22).**“ Bulvární zprávy nemají v úmyslu nezaujatě informovat, ale pouze prodávat a vydělávat, bez ohledu na to, co to s lidmi udělá. Anebo je za tím ten duch zla, který se stal slovem v ústech falešných proroků a zmátl krále Achaba, aby táhl do boje. „Hospodin ti dá vítězství!“, ujistňovali ve zlém duchu ti proroci. A král je poslechl, což se mu stalo osudným. Věřme víc Božímu slovu než duchu doby a pamatujme na slova Ježíšova: **Z každého prázdného slova budou lidé vydávat počet v den soudný.** Tedy nejen z nedostatku láskyplných činů, ale také z nedostatku láskyplných a odpovědných slov. A jak chcete vynášet z pokladu srdce dobré, když do něho necháváte proudit zlé? Neživme své duše bulvárem, který ostatně proniká i do tzv. seriózních médií, živme je spíše Biblií a slovy lidí, o nichž víme, že jsou dobří nebo jim aspoň o dobro jde. Jako evangelíci máme vzory lidí, kteří usilovali o dobro a mluvili pravdu až na smrt. Následujme je a otevírejte denně svá srdce Kristovu slovu. To ať je náš denní chléb. A jím poměřujme všechna slova, která se ucházejí o naši pozornost. Kdo konzumuje Kristův duchovní chléb, ten nenechá svou duši hladovět a bude žít dobře dnes, zítra i na věky. Amen

Pane Ježíši Kriste, dej, ať nepodceňujeme vliv slov na lidské srdce a naučíme se utíkat před tím, s čím není radno si zahrávat. Vychovávej nás svým Duchem k disciplíně ve výběru toho, co posloucháme a na co se díváme. Chraň nás všechny, staré i mladé, před zhoubným působením bulvárních informací. Podpírej svou mocí všechny, kdo se snaží o pravdivost a poctivost a připadají si bezmocní proti masivní vlně populární polopravdivé žurnalistiky a kultury. Stvoř nám, Bože, čistá srdce a obnov v našem nitru pevného ducha. Amen

Čtení: Jk 3,6-12 * Poslání: Ef 6,10-17 * Písně: 150, SV 319, 681, 417, 621(kytara), 487

jh

Vstupní modlitba

Milostivý Bože, každý den je tvým jedinečným darem. Děkujeme ti, že můžeme žít v tomto světě plném krásných tajemství; děkujeme za lidi, které máme rádi a kteří milují nás, takže se navzájem můžeme na sebe spolehnout. Děkujeme za to, že máme tebe, svého Stvořitele a Otce, a že můžeme věřit, že jsi s námi všude. Když přemýšlíme o světě i o svém životě, začínáme chápat, kolik dobrých věcí máme bez svého přičinění. Děkujeme za všechno, co tvoří náš život: za domov, za školu, za práci, za zdraví, za možnost myslet, vidět a slyšet, mluvit a naslouchat, rozhodovat se. Život je, Bože, tak bohatý, že to za celý život nedokážeme plně pochopit a prožít. A to všechno jsou tvé dary. Země je plná tvé slávy, tvé štědrosti a milosrdenství. Prosíme tě, dej nám do srdcí vděčnost, abychom si toho všeho vážili a uměli ti děkovat a chválit tě. Prosíme, abys nám odpustil, že o svých prožitcích víry mlčíme před těmi, kteří o tobě neslyšeli a nevěří v tebe. Prosíme tě, posiluj naši víru, abychom se na tebe dokázali víc spoléhat, nebáli se nikoho a ničeho, když máme za Otce takového Boha, který je mocnější než sama smrt. Děkujeme za tento náš sbor; za každého, kdo sem dnes přišel a prosíme, aby ses každého z nás dotkl svým slovem, svou silou a svou láskou. Daruj nám prožitek ze setkání s tebou i s bližními, který nás bude provázet dnes i v dalších dnech. Vyslyš nás pro svého Syna a našeho Pána Ježíše Krista, který s tebou žije a vládne v jednotě Ducha svatého na věky. Amen